

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва**

**ВИСВІТЛЕННЯ НАРОДНИХ ОБРЯДІВ І ТРАДИЦІЙ РІЗНИХ РЕГІОНІВ
УКРАЇНИ У ХОРЕОГРАФІЧНІЙ ПОСТАНОВЦІ «УКРАЇНСЬКЕ
ВЕСІЛЛЯ»**

Кваліфікаційна робота (проект)

Пояснювальна записка

на здобуття вищої освіти “магістр”

Виконав: здобувач 2 курсу 13-231М
групи
Спеціальність 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової)
програми Хореографія
Луценко Сергій Володимирович

Керівник: доцент, Васяк В.А.

Рецензент: викладач хореографічних
дисциплін КЗ «Херсонський фаховий
коледж культури і мистецтв»,
Кізяков В.М.

Івано-Франківськ, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	6
1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.....	6
1.2. Ідейно-тематична основа твору.....	12
РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	15
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору.....	15
2.2. Графічна таблиці твору та опис хореографічного тексту.....	16
2.3.Сценографія.....	17
ВИСНОВКИ	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	20

ВСТУП

Початок XXI століття є епохою глобального і транснаціонального розвитку суспільства, потужного розвитку цифрових технологій, нівелювання особливостей української культури. Тому, виникає потреба у всілякому сприянні збереженню і розвитку надбань традицій та обрядів українського народу. Важливою складовою відродження традицій є проблема самоідентифікації, усвідомлення унікальності та неповторності духовних надбань українського етносу. В наш час, а особливо після повномасштабного вторгнення росії в Україну 24 лютого 2022 року, є першочерговим наукове осмислення становлення та розвитку різноманітних видів мистецтва українського народу. Народна хореографія має важливе значення серед інших видів мистецтва.

Актуальність проблеми дослідження обумовлена тим, що традиційні обряди в Україні частково втратили свою актуальність і пов'язано це із занепадом національної самосвідомості і втратою традиційних духовних цінностей. Український народний танець зберігає багату творчу спадщину минулого як найважливішу рису, пов'язану з життям і прагненнями народу. Українське народне танцювальне мистецтво є джерелом національної культури і має велике значення для розвитку сучасного народного танцю, особливо в умовах поширення української мови в усьому світі. Увагу до народного танцю значною мірою привертають відомі українські хореографи, які активно використовували і продовжують використовувати їх у сучасних постановках.

Завдяки сучасній народній хореографії ми доносимо до світового глядача самобутність українських обрядів і традицій, що відрізняють нас від інших народів, адже український народний танець є своєрідним кодом нашої нації.

Обрядова тематика в танцювальному мистецтві завжди привертала до себе зацікавленість хореографів, про що свідчить велика кількість постановок.

До обрядової тематики в українському хореографічному мистецтві зверталися у своїх роботах такі відомі балетмейстери, як Верховинець В.М., Вірський П.П., Вантух М.М., Боримська Г., Василенко К., Зайцев Є., Пастернакова М., Балог К. Ф., Гуменюк А., Верховинець Я., Гарасимчук Р., Гуменюк А., Чміль В., Ярослав Чуперчук, Демків Д. П. та інші.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дана робота виконана відповідно до програми наукових досліджень та програми наукової діяльності кафедри танцювального мистецтва та культурології факультету культури і мистецтв Херсонського державного університету.

Метою роботи є дослідження та обґрунтування хореографічного фольклору України як одного із засобів відродження національної культури суспільства. Відповідно до цього визначаються такі дослідницькі **завдання**:

- здійснення аналізу минулої та сучасної народної хореографії;
- дослідження публікацій та наукових робіт на тему обрядів та народної хореографії відомих балетмейстерів;
- дослідження зв'язку та взаємовпливу народних обрядів і традицій та хореографії;
- розкриття за допомогою хореографічних прийомів народних обрядів, що були використані у різні часові проміжки.

Об'єктом дослідження є українська обрядова тематика в хореографічному мистецтві.

Предметом дослідження є традиції і обряди українців у різних регіонах країни, їхнє значення в розвитку української народної хореографії.

Для досягнення поставлених цілей роботи та вирішення завдань дослідження були прийняті такі методи дослідження:

1. Теоретичний: аналіз, узагальнення та систематизація інформаційних джерел дають змогу узагальнити та систематизувати погляди на досліджувану

проблематику;

2. Емпіричні: Інтернет-ресурси та навчальна та додаткова література.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що:

- визначено вплив українських народних обрядів і традицій на становлення танцювального мистецтва;

- створено оригінальну танцювальну постановку, тематика та лексика якої відповідають українському народному танцю;

- досліджено сучасні народні хореографічні твори.

Практичне значення одержаних результатів. Проведений дослідницький матеріал сприятиме подальшим дослідженням розвитку сучасного українського народного танцю та закладе підґрунтя для майбутніх мистецько-культурологічних досліджень у цьому напрямі. Вони можуть бути використані при викладанні курсів українського народного танцю, історії хореографічного мистецтва, хореографії, культурології, історії української культури тощо.

Танцювальна постановка може використовуватися аматорськими та професійними хореографічними колективами у своїх репертуарах, а також у студіях українського народного танцю, та бути може окремим номером тематичних концертів. Крім того може використовуватися, як самостійна творча постановка, так і як складова хореографічної вистави.

Апробація результатів творчої частини кваліфікаційної роботи.

На засіданні кафедри хореографічного мистецтва факультету культури і мистецтв Херсонського державного університету були висвітлені основні положення та результати дослідження.

Структура дипломної роботи представлена вступом, двома розділами, висновками, списком використаних джерел та додатками.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.

Родзинкою кожної національної культури є її традиції, звичаї та обряди, які неодмінно супроводжуються піснями та танцями. Українці не є винятком. Наш народ споконвіку був відомий своїми неповторними обрядами, традиціями, звичаями та національними святами. Їх утворення тривало тисячі років і триває досі.

Обряд (ритуал) — це особлива форма поведінки, вироблена в історії, з такими характеристиками, як жорсткість (повторення без змін) і символізм (кожна ритуальна пісня і танець щось символізує). «Обряд» — слов'янське поняття, яке походить від слова «рядити», що означає влаштовувати, прибирати, прикрашати, надавати належного вигляду тощо. Українські обряди поділяються на святкові, радощі та печалі (поминки та поминки). Обряди і свята є відносно самостійними явищами культури. З моменту свого виникнення ритуали були тісно пов'язані з міфами: кожному ритуалу відповідає міф, і навпаки – елементи ритуалу – частини міфу. Згодом міф відокремився від ритуалу і став самостійним. В українців розрізняють два види обрядовості — календарну родинну обрядовість і родинну. Календарно-родинні обряди проводяться в кінці певних пір року, природних циклів (зима, весна, літо, осінь). Ці обряди у давнину склали єдину обрядову систему. Такі свята, як весілля, свято посвяти підлітків у стан дорослості(ініціації), здійснювалися у певні календарні періоди. Винятком є лише ритуали, що супроводжують народження та смерть. За давніми українськими традиціями, весілля справляють або взимку (після різдвяних свят), або восени (після збору врожаю), тобто час весілля також відповідає народному календарю. Всі церемонії повинні супроводжуватися співом і танцями. Церемонія мала також розважальний характер. Майже всі

весільні та календарні обряди були чудовими шоу, які збереглися й досі.

В основі світогляду українського народу лежить любов і повага до Батьківщини. Ті обряди і звичаї, що збереглися до наших днів, беруть свій початок від язичницького культу, в основі якого лежить віра в багатобожжя, невід'ємним атрибутом якого був і є танець. Танець став одним із найперших способів вираження емоцій, почуттів, вираження природи та поклоніння силам природи. Вважається, що стародавні люди виражали себе двома способами: рухами тіла і рук і петрогліфами. Рухи, які супроводжували певні ритуали, на той час були не дуже розвинені. Музичні Інструменти, якими люди відбивали ритм, були дуже примітивними і їх замінили палицями, камінням або кістками тварин. Вони (інструменти) створюють ритм, і люди рухаються в цьому ритмі. Так народився перший первісний танець. Згодом до акомпанементу додали гуртовий спів. Люди використовують танцювальні рухи для вираження своїх емоцій, наприклад, танцюють після вдалого полювання; танець привертає увагу партнера по танцю та виражає емоції та почуття. Усі важливі події в громаді (родині) (жнива, полювання, весілля, народження дітей тощо) поступово стали відзначати колективними танцями.

Згодом поняття Бога викликало революцію в танці, завдяки якій танець набув божественного значення. Через танець люди звертаються до Бога, намагаються догодити Йому, просять гарного врожаю та гарної погоди. У той час з'явилася нова форма танцю - жертва. Ритуально-обрядовий танець не має певних правил і положень, за якими відбуваються певні рухи. Кожен учасник танцю танцює, як хоче, або кожен повторює рухи модератора спільноти.

Пізніше люди поступово почали звертати більше уваги на рухи та жести. Танець починається з повільного темпу, малює певні візерунки (переважно кола), а закінчується швидким темпом. Музичні інструменти стали сучасними, їх стало більше, вони допомагають створювати особливу атмосферу та виражати особливі події. Тому танець стає мистецтвом самовираження. Коли

людина виконує і повторює якісь рухи з ритмом і відчуттям, це можна вважати танцем.

Ще в давнину люди почали усвідомлювати, що танець має невичерпні медитативні ресурси, тому його використовували в релігійних ритуалах. У сільській місцевості характерним для танцю є виконання сцен сівби, жнив, полювання. Ці теми є основою цих танців.

Зі сказаного вище робимо висновок, що танець з моменту свого народження виконував такі важливі функції: ритуальна (встановлення зв'язку із сакральним), комунікаційна (передача знань та спілкування між людьми), ідентифікаційна (спосіб самооцінки). експресивність (танець як форма гри та вільного самовираження), катарсис (спосіб зняття емоційної та фізичної напруги, шлях до звільнення). Для первісних людей танець був як би формою існування, оскільки з його допомогою здійснювалися обряди та ритуали.

Основним малюнком ритуальних танців є коло, яке, з одного боку, є найзручнішою формою для виконання масових ритуалів, а з іншого – має символічне, магічне значення, пов'язане з поклонінням сонцю та місяцю. . Крім того, деякі племінні хороводи символізують шлюб.

Український звичай «тягнути колоду» можна вважати далеким пережитком слов'янських весняних шлюбів. Його основний зміст полягає в тому, що, незважаючи на регіональні відмінності, юнаків і дівчат, які не були одружені в минулому році, прив'язують до дерев'янки або стрічки і просять могорича. Це як символічне покарання. Але в даному випадку за цією гумористичною формою очевидне прагнення селянської групи вирішити демографічний баланс. Український етнолог Микола Сумцов зазначив, що «колоди» були характерною рисою Масляної в Україні, а такі «знаряддя тортур» стали предметом розваг і жартів. Різновид такого звичаю мав місце на Поділлі. Тут на Масляну парубки пригощають дівчат пивом, горілкою та цукерками, тобто «купають (випивають) поліно». Дівчата, у свою чергу,

висловлювали вдячність, вишиваючи густоткану хустку, прикрашену квітами та ініціалами обраного імені. На Великдень разом із писанками дарували чоловікові хустки, що означало «повернення сусідства». Така симпатія серед молоді часто закінчується весіллям.

Одним із найдавніших і найвідоміших обрядів в Україні є весілля. Вироблений протягом багатьох століть, він є втіленням стосунків між чоловіком і жінкою і підтримується давніми звичаями та національними традиціями. Весільний обряд належить до родинно-обрядової системи і є невід'ємною частиною української культури. Назва обряду «вінчання» вказує на те, що це веселий і радісний обряд поєднання чоловіка і жінки. Радичійне українське весілля складається з трьох обов'язкових періодів: передвесільного, весільного та післявесільного. Кожен цикл у свою чергу складається з різних обрядів: наприклад, передвесільні обряди, включаючи сватання, заручини, оглядини та заручини; весілля - дівич-вечір, випікання шишок, колачів, стани молодих, обдарування, заплітання та покривання молодої, придане транспорт; складається з гостей після весілля. Усі цикли весілля супроводжуються піснями та танцями, як-от: метелик, гопак, козак, коломика, полька, вальс, вець тощо. Польський історик Ян Ласицький у книзі «De Russorum...» описує цікаві деталі українського весілля та вінчання. Він розповів, що колись під час весілля вони навіть танцювали в церкві. Вінчання відбувалося опівночі і молоді йшли до церкви у супроводі волинщика. Під час обряду запалюють свічки і дають чашу з медом спочатку священику, а потім молодому. "Знявши з голови молодої корону і розтоптавши її ногами, починається новий танок. Тепер священик веде танець, а за ними інші йдуть довгою вервечкою...".

Варто зазначити, що до середини ХХ століття танець був неодмінним атрибутом народних розваг українського села. Український танець можна поділити на польський танець, подільський танець, гуцульський танець, бойківський танець, лемківський танець, буковинський танець і слобідський

танець відповідно до регіональних відмінностей або танець центральної, західної та східної України.

Найдавнішими вважаються танці-хороводи календарних циклів: «Просо», «Віраж», «Вербова дощечка», «Подоряночка», «Мак», «Журавель» та інші. Усі ці танці є обрядовими. Більшість з них збереглися до наших днів і стали сценічними.

На Гуцульщині до початку ХХ століття побутували чоловічі танці колядників, які мали назви – данці, плеси.

У ХХ столітті обрядові танці частково зникли зі святкового побуту й набули театральних ознак, ставши неодмінним атрибутом у п'єсах на етнографічну тематику, наприклад: у п'єсах «Маруся Богуславка» та «Бондарівна» можна побачити обрядові веснянки та хороводи; інсценізації весільних обрядів відтворені у п'єсах «Дві сім'ї», «Прислуга», «Політ Соцького Муся»; купальських ігрища у п'єсі «Ночі на Івана Купала». Коли балетмейстери ставлять народні танці на сцені, то обробляють їх за правилами сцени, так сталося з гопакком, козачком, голубкою, пастушком, горлицею, шевчиком тощо.

З появою численних аматорських і професійних колективів народного танцю українські хореографи використовували у своїй творчості теми українських обрядів, особливо це бачимо в хореографії П.П. Вірського, в репертуарі хору ім. Г. Віршовки, ансамблю пісні і танцю «Гуцулія» та інших національних колективів України.

Українські балетмейстери широко використовували теми народної обрядовості в історичних і сучасних виставах як джерело для створення сценічних танців. До цієї теми звертаються також науковці, які ведуть дослідження в галузі балетного мистецтва. А такі відомі у всьому світі етнохореографи як Василь Верховниць, Василь Авраменко, Павло Верський намагалися поєднати балет із народним танцем, вони мріяли створити

український національний балет. Великий внесок у народне танцювальне мистецтво здійснює Мирослав Вантух, продовжувач праці Павла Вірського.

Слід завдячити Василю Верховинцю, Андрію Гуменюку, Андрію Нагачевському (Канада), Роману Гарасимчуку та іншим дослідникам українського народного танцю ХХ століття, які зібрали та описали на належному науковому рівні фольклорні танці нашого народу та всіляко сприяли їх збереженню.

Якщо на протязі ХХ століття обрядові і ритуальні танці та й самі обряди частково почали зникати із українського святкового побуту, крім західних областей, то у ХХІ столітті ситуація істотно почала змінюватися: українське стає модним та популярним. Сьогодні українські обрядові танці можна бачити під час різноманітних церковних і світських свят, на весіллях, на фольклорних фестивалях та конкурсах, а також на різноманітних концертах. Нам навіть стає складно уявити наші національні свята чи обряди без народної хореографії, яка вже несе естетичне значення, а не ритуальне; але ніколи не слід забувати про істинні витоки нашого танка.

Українська народна хореографія багата і різноманітна за змістом і жанрами. Вона постійно розвивається. Її особливості суттєво вплинули на сучасну українську танцювальну культуру та творчість українських хореографів. Багате жанрове розмаїття українського хореографічного фольклору зберігає його глибоке генетичне етнічне коріння. Народ здавна створював власні фольклорні хореографічні традиції для відродження та формування національної культури українського народу.

Танець – це яскраве і різнобарвне творіння людства, емоційне і художнє відтворення багатовікового його життя. Ми успадкували величезний танцювальний скарб і повинні не тільки зберігати, а й розвивати це безцінне надбання. В наш час народний танець став великою хореографічною цінністю

не тільки для самодіяльних та професійних танцюристів, але й для широкої публіки, він має естетичне та виховне значення.

Народні танці своєю мовою відображають історію розвитку країни й наповнюють душу кожної людини гордістю за свій народ, викликаючи глибоке почуття патріотизму.

Український народний танець – це свого роду код нації, в його основі лежать давні обрядові танці, що ґрунтуються на канонічному для кожної етнічної традиції лексичному та тематичному ладункові, народ протягом тривалого часу створив свою фольклорну хореографічну традицію, тому важливо їх вивчати та зберігати для майбутніх поколінь.

1.2. Ідейно-тематична основа.

Тема. Свята, побут, весілля в українських звичаях

Ідея. Відтворення та дотримання української обрядовості та традицій.

Надзавдання. Збереження національної культури різних етнічних земель України.

Фабула. Зустрічаються закохані молоді люди, хлопець робить пропозицію дівчині; подружки влаштовують подрузі дівич вечір; молодята одружуються. В усіх діях пару підтримують друзі та подружки.

Наскрізна дія. Пропозиція одруження, дівич вечір та весілля.

Протидія. Страх отримати відмову.

Конфлікт. Заздрість подруг та бажання стати нареченими та вийти заміж.

Зерно. Прийняття свого положення, очікування певного часу.

Сюжет. Весільні обряди українського народу.

Видова спрямованість (вид хореографії). Український народний танець.

Танцювальна форма. Масова. Хореографічна композиція (триптих).

Жанр. Побутовий танець.

Лібретто.

Одного літнього вечора на полонині гуляли закохані молоді люди. Вони милувалися Карпатською природою. Парубок грав для своєї коханої на сопілці, вони танцювали, сміялися. І не сподівано, хлопець зробив пропозицію руки і серця своїй коханій, вона з радістю погодилась стати його дружиною.

Дівчна поділилася своєю радістю з подругами, які влаштували для нареченої дівич вечір в традиціях Лемківщини. Про вечірку дізналися хлопці і прийшли до дівчат. Всі разом вони танцювали, веселилися та готувалися до весілля.

А далі було гучне весілля. Хлопці і дівчата кружляли в запальних танцях аж до самого ранку. Усі раділи за молодят. Дійство відбувалося на Закарпатті.

Характеристика хореографічних образів.

Головні герої уособлюють собою кохання. На початку постановки закохана пара, прогулюється і хлопець освідчується дівчині. Головні герої – це звичайна українська молода пара.

Друзі закоханої пари – це персонажі, які надають динаміку та розвиток постановки. Вони передають всю обрядовість Українських народних звичаїв та традицій.

Музичний супровід.

Музика притаманна танцювальному мистецтву, вона є основою хореографії, визначаючи драматургію постановки танцю, його темп, ритм, жанрову специфіку.

Створюючи концертний номер, постановник повинен розуміти, що без знання музики, без емоційно-образного наповнення, без урахування взаємозв'язку музики і танцю не можливо досягти необхідної виразності хореографічної постановки, яка підпорядковується ритму і темпу даного твору. Танець, який виражає рух за допомогою музики, повинен відповідати музиці за

своєю динамікою, музичною формою і формотворчим характером. Музика насичує танець емоційним змістом, який повинен відповідати хореографічному змісту.

Важливе місце в музичній культурі України займає інструментальний фольклор. Українські народні музичні інструменти надзвичайно різноманітні, вони включають широкий ряд струнних, духових та ударних інструментів.

Найдавніші пласти українського інструментального фольклору пов'язані з календарними святами та обрядами, які супроводжувалися маршовою (марші до ходи, вітальні марші) і танцювальною музикою (гопачки, козачки, коломийки, полечки, вальси, голубки, аркани тощо) і пісенно-інструментальною музикою для слухання.

У хореографічній постановці було використано гуцульську, буковинську та закарпатську народну музику, та музику центральної України.

Музична основа

Музичний супровід постановки – це три композиції з народних танців.

Перша композиція «Гуцулка», яка передає характер Гуцульського регіону.

Друга композиція «Анничка» – передає характер Лемківщини.

Третя композиція «Березнянка» – передає характер Закарпатського регіону.

Жанр - Українська народна музика

Темп – помірний з поступовим прискоренням

Кількість тактів – 136

Музична форма – музика складається з трьох частин.

Музичний розмір – 4/4

Хронометраж – 07:26 хв

РОЗДІЛ 2.
ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ
КОМПОЗИЦІЇ

2.1. Композиційно-архітектурна побудова твору

Таблиця

Назва частини	Кількість тактів	Зміст
Експозиція	14	Головні герої прогулюються на полонині та милуються Карпатською природою
Зав'язка	46	Хлопець граючи на сопілці запрошує дівчину до танцю. Аж раптом неочікувано для дівчини хлопець робить їй пропозицію руки і серця.
Розвиток дії	28	Дівчина ділиться своєю радістю з подругами які влаштовують для нареченої дівич вечір.
Кульмінація	32	Батьки нареченого зав'язують на голові дівчини хустку в знак того що вона стає дружиною.
Розв'язка	16	Весілля, хлопці і дівчата кружляють в запальних танцях та радіють за молодят.

2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту

Загально-умовні позначки та скорочення

U – дівчина

V – хлопець

↘ – напрям руху

Частина	К-ть тактів	Малюнок	Опис
Експозиція	1-14		На сцену виходять головні герої, гуляючи та милуючись Карпатською природою.
Зав'язка	15-60		Головні герої зупиняються на центрі сцени, тоді хлопець стає на одне коліно символізуючи освідчення.
Розвиток дії	60-88		Головна героїня махнувши рукою, кличе до себе дівчат, тоді на сцену з'являються 5 дівчат, та стають пів колом та виконують спільну синхронну комбінацію.
Кульмінація	88-120		Головна героїня залишається на центрі залу, у той час до неї підходять батьки нареченого.

Розв'язка	120-136		Головні герої та усі учасники постановки, закривають коло, та виконують основний крок з танцю Березнянка.
-----------	---------	---	---

2.3. Сценографія

Світлова партитура. В експозиції, під час виходу головних героїв, включене зелене світло символізуючи колір Карпат. Також протягом усієї постановки, світло змінюється залежно до сюжету твору.

Опис костюмів. Костюми головних героїв на початку постановки – це характерне вбрання Гуцульського регіону. Хлопець: вишита сорочка, червоні штани, постоли, сердак. Дівчина: підтичка, плахта, вишита сорочка, кептар, постоли та чільця.

Щодо костюмів майбутнього, поєднуються характерним вбранням спершу Лемківщини, а згодом Закарпатського регіонів.

ВИСНОВКИ

В результаті дослідження ми дійшли висновків про те, що:

- народні танці це одна з найдавніших ділянок національної культури українського народу. Вони сформувалися на ґрунті дохристиянських вірувань, звичаїв та обрядів та з часом стали не тільки традицією, але й однією з невід'ємних складових культури українського народу. В наш час важко уявити будь-яке національне свято або обряд без хореографії, яка несе у собі вже естетичне значення, а не ритуальне;

- на відміну від танцювальних культур в інших європейських народів, українські танці не зазнали впливу світської культури і тому зберегли свою оригінальність та автентичність;

- у процесі створення балетмейстерської постановки, значну роль зайняла фантазія постановника, адже на першому етапі потрібно було визначити унікальність регіонів, а потім на їх основі створити танцювальні сцени. Щоб передати весільні обряди, кожна деталь повинна компонуватися, такі як: ідея, тема, сюжет, костюми, сценографія та рухи;

- під час розробки ідейно-тематичної основи важливою частиною є драматургія: експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка;

- для кожного героя прописали характеристику образів, адже на сцені засобом хореографічного мистецтва передаються всі емоції виконавця, вимальовуючи його характеристику. У зв'язку з тим, що хореографічне мистецтво пов'язано з музикою, хореографічний образ слід розглядати у взаємодії з музичним твором;

- обираючи музичну основу, ми спирались на її оригінальність та народність;

- була розроблена сценографія, адже світло та костюми є невід'ємною складовою хореографічної постановки.

- проаналізувавши джерела, ми створили відповідні ескізи костюмів до

народних танців;

- для розкриття сюжету та лексики була розроблена графічна таблиця танцю з її описом.

- Отже, Народний танець це одна з найдавніших ділянок духовної культури нашого народу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко В. Українські національні танці. Кн. 1. Вінніпег-Київ- Львів, 1928. 52 с.
2. Боримська Г.В. *Самоцвіти українського танцю*. Київ: Мистецтво, 1974.
3. Василенко К.Ю. *Лексика українського народно- сценічного танцю*. Вид. 3-тє. Київ: Мистецтво, 1996.
4. Василенко К.Ю. *Український танець*. Київ: ІПК ПК, 1997.
5. Верховинець В. *Теорія українського народного танцю*. Київ: Музична Україна, 1990.
6. Вірський П. У вихорі танцю. К.: Мистецтво, 1977. 85 с.
7. Віхрова Т. В. Особливості українського костюма // Традиційно- побутова культура Луганщини кінця ХІХ - початку ХХ століття. Луганськ: Прес-експрес, 2013. С. 222-304.
8. Воропай О. Звичаї нашого народу: етнографічний нарис. К.: АВПТ "Оберіг", 1993. . 592 с.
9. Гарасимчук Р. *Народні танці українців Карпат*. Кн. 1. Львів, 2008.
10. Голдрич О. С. Хореографія: Посібник з основи хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів: Край, 2003 160 с.
11. Гуменюк А.І. *Народне хореографічне мистецтво України*. Київ: АН УРСР, 1963.
12. Гуменюк А.І. *Українські народні танці*. За ред. П. Вірського. Київ: Наукова думка, 1969.
13. Зайцев Є. *Основи народно-сценічного танцю*. Київ: Мистецтво, 1976.
14. Легка С. А. Українська народна хореографічна культура ХХ ст.: автореф. дис. канд. іст. наук: спец. 17.00.01 Теорія та історія культури / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. К., 2003. 20 с.

15. Лопухов А., Ширяев А., Бочаров А. Основы характерного танца.. Л.-М., 1939. 266 с.
16. Матейко К. І. Український народний одяг. Київ: Наукова думка, 1977. -234 с.
17. Скобель Ю.М. Український народно-сценічний танець: Методичні рекомендації з дисципліни український народно-сценічний танець (західний регіон) – Івано-Франківськ: Навчально-науковий інститут мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019 – 128с.
18. Терешенко Н.В. Історія та методика бального танцю: навчально – методичний посібник для студентів напрямку підготовки (спеціальності) Хореографія* вищих навчальних закладів. Херсон : МПП «Издательство «ІТ».2015. 220с.
19. Богдан Стасько. Танці з Прикарпаття: навчальний посібник/Богдан Стасько – 2-ге вид. – Івано-Франківськ: Плай, 2009. – 206с.